

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci Vojtěcha Pospíšila „Právní režim mořského dna za hranicemi národní jurisdikce ve vztahu k České republice“ předloženou na Univerzitě Karlově Právnické fakultě

Diplomová práce je věnována problematice práva mezinárodních prostorů, právnímu režimu mořského dna za hranicemi národní jurisdikce. Práce je členěna na úvod, šest částí a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 74 stran, vlastního textu je 66 stran bez seznamu použitých zdrojů. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) 17. 5. 2016.

V úvodu své diplomové práce si diplomant vymezil cíl své práce, kterým je seznámit čtenáře s problematikou mořského dna mimo národní jurisdikce států, právní problematikou mořského dna se zaměřením na Českou republiku a její právní postavení v této oblasti. Diplomant si vymezuje základní hypotézu spočívající v tom, že zapojení České republiky do systému právní úpravy mořského práva, zejména ve vztahu k mořskému dnu a těžbě z něj je přínosné (str. 7). Po úvodu následuje kapitola o historii mořského práva, diplomant vychází zejména z významných děl nauky 17. a 18. století. Nejprve se zabývá vývojem moře a následuje mořské dno. Na str. 11 v první větě na začátku podkapitoly konstatuje, že ze současné právní úpravy vyplývá, že právní režim volného moře totožný s právním režimem mořského dna. Pravděpodobně zde vypadlo slovo není. V této souvislosti si klade otázku zda je mořské dno věcí nikoho (*res nullius*) nebo věcí náležející všem (*res communis*). Konstatování autora, že je obsoletní dělení na přivlastnění mořského dna a surovin tam se nacházejícím z toho důvodu, že platná právní úprava je nezná je logické za předpokladu, že právní úprava obsažená v Úmluvě OSN o mořském právu pokud jde o Oblast je vyjádřením obecného (obyčejového) mezinárodního práva. V tomto směru na str. 23 autor kontuje, že lze hovořit o existenci určitého obyčejového minima, které však nepokrývá potřeby úpravy celé materie. Co pod tím má uchazeč na mysli? Následující podkapitoly jsou věnovány Trumanovu prohlášení z roku 1945 a zejména Maltskému memorandu z roku 1967, které bylo podnětem pro následující vývoj, který vyvrcholil přijetím Úmluvy OSN o mořském právu v roce 1982.

V následující kapitole diplomant rozebírá prameny týkající se mořského práva. Věnuje se jak mezinárodním smlouvám v této oblasti, tak i mezinárodnímu obyčejovému právu. V této souvislosti se také zabývá režimem společného dědictví lidstva jak je obsažen v čl. 136 Úmluvy OSN o mořském právu. Konstatuje, že se jedná o obrat, který prostupuje všechny mezinárodní prostory a netýká se jen mořského práva (str. 21). Ve vztahu ke kterým mezinárodním prostorům se uplatňuje společné dědictví lidstva? Diplomant konstatuje, že společné dědictví lidstva není jednoznačně vykládáno, Při ústní obhajobě by mohl vyjádřit, jaký je jeho výklad tohoto pojmu? V této části se diplomant zabývá i dalšími prameny, zejména rozhodovací praxí, kde zmiňuje posudek Komory pro spory týkající se mořského dna z roku 2011. Kvalifikovaně rozebírá i akty Mezinárodního úřadu pro mořské dno. Touto mezinárodní organizací se podrobněji zabývá ve čtvrté kapitole diplomové práce. V dané kapitole diplomant rozebírá mimo jiné pojmy činnost v Oblasti a zdroje v Oblasti. Následující kapitola je věnována vyhledávání, průzkumu a těžbě. V souvislosti s vyhledáváním, konstatuje uchazeč, že prospektor má postupovat v souladu se zásadou předběžné opatrnosti, tak jak je uvedena v Deklaraci z Ria (str. 42). Jak je tato zásada posouzena v posudku Komory pro spory týkající se mořského dna z roku 2011? V této kapitole jsou zmíněni také průkopnickí investoři mezi které patří i organizace Interoceanmetal Joint Organization, členem této Organizace je i Česká republika. Uchazeč se následně zabývá otázkami úpravy

těžby v předpisech Úřadu, kde popisuje vývoj z poslední doby. Se zahájením fáze těžby se počítalo v roce 2016, což jak konstatuje uchazeč je jen teoretický počátek. Zatím nebyl přijat žádný předpis Úřadu, který by se týkal těžby. V následující podkapitole je obsažen návrh struktury Nařízení o těžbě z roku 2015. V návrhu se předpokládá délka kontraktu na 15-25 let. Návrh měl být předložen Radě v červenci 2016 (str. 49). Jaký je současný stav? Autor sám předpokládá, že těžební nařízení bude přijato v letech 2017-2018 (str. 52).

Předposlední kapitola diplomové práce je věnována zapojení České republiky do systému mořského práva. V této kapitole se autor zabývá zejména zákonem č. 158/2000 Sb., který slouží k provedení příslušných ustanovení Úmluvy OSN o mořském právu ve vztahu k Oblasti. Jak konstatuje autor, je Česká republika jednou z několika zemí EU, která provedla adaptaci Úmluvy do svého vnitrostátního řádu (str. 54). Co má diplomant na mysli pod adaptací? Kapitola obsahuje rovněž pojednání o Interoceanmetal Joint Organization (IOM). V této podkapitole se uchazeč zasvěceně zabývá budoucností IOM, otázkou privatizace podílu České republiky v IOM. /Předpokládá, že bude obnoven kontrakt na průzkum a k těžbě dojde až po uplynutí dalšího pětiletého období v roce 2026 (str. 58). Poslední kapitola před závěrem je zaměřena mimo jiné na otázku mořského vědeckého výzkumu vs. práva kontrahenta. Uchazeč zde řeší vztah svobody vědeckého výzkumu na volném moři a práva kontrahenta k vymezenému dílu. Vyjadřuje názor, že do budoucna je žádoucí, aby mořský vědecký výzkum v dané oblasti byl prováděn pouze se souhlasem nebo ve spolupráci s kontrahentem (str. 60). Do jaké míry je takové pojetí v souladu se svobodou vědeckého výzkumu na volném moři. Co má autor na mysli pod tím, že by to mohlo vést k doktrinálnímu posunu směrem k *mare clausum*? (str. 60). Kapitola dále obsahuje otázku periodického přezkoumávání a revize Úmluvy. V závěru práce je obsažena odpověď na otázku obsaženou v hypotéze.

Pokud jde o hodnocení, diplomant splnil cíle vymezené ve své diplomové práci. Práce má logickou strukturu a autorovi se podařilo přesvědčivě zvolené téma zpracovat. Diplomant pracuje s díly nauky a výborně se orientuje ve složitých ustanoveních Úmluvy OSN o mořském právu a v dalších dokumentech. Práci s literaturou a dokumenty dokládá na 280 poznámek pod čarou. Diplomant pracoval s relevantními primárními prameny a s řadou sekundárních pramenů českých a zejména zahraničních. Z formálního hlediska je práce napsána srozumitelným, čtivým jazykem.

Diplomová práce plně splňuje požadavky kladené na tyto práce **doporučuji** jí k ústní obhajobě, hodnotím ji známkou **výborně**. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomant zaměřil na otázky obsažené v textu posudku.

V Praze dne 8. 6. 2016

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.